

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čekovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda Din 120

Avstrija in Podonavje.

Kriza v Podonavju se vedno bolj bliža svojemu vrhuncu. V osredju te krize stoji Avstrija, ki je v kritičnem položaju, kar se tiče notranjih njenih razmer, pa tudi z zunanje-političnega stališča. Notranje svoje krize Avstrija še ni prebredla. Upor socialno-demokratskega Schutzbunda je bil zadušen in stranka je razpuščena. Na površje pa je z vso silo butnila druga oborožena organizacija, Heimwehr, ki nima sicer boljševidskih stremeljenj, zato pa je fašistično nastrojena. Kako se bo iz tega izcimila stanovsko organizirana država, se sedaj še ne more videti niti v najširših potezah.

Danes pa je v ospredju zunanje-politična kriza Avstrije. Dr. Ignac Seipel, največji državnik poveljne Avstrije, je dosledno branil in tudi izvajal načelo, da je bodočnost Avstrije najboljša in morda edino zajamčena z njeno neodvisnostjo. Zato se je trudil ohraniti naprej vsem državam, velikim in manjšim, stališče mednarodne nevtralnosti (nepristranosti). Njegovi nasledniki niso ostajali dosledni v izvajanju tega načela, dasi so ga teoretično (naučno) poudarjali. Leta 1931 je zunanji minister Avstrije dr. Schober hotel z znano nemško-avstrijsko carinsko zvezo Avstrijo spremeniti v področje Nemčije. Splošni protest Evrope je takrat Avstrijo poučil, kako nevarno je za njo, ako se spušča v poskuse velenemške politične grupacije.

Hitlerjevska Nemčija je ta evropski protest iz leta 1931 pozabila, ali pa ga z višine velegermanske smelosti prezira. Ne samo carinska zveza med Nemčijo in Avstrijo, marveč popolna priključitev Avstrije Nemčiji: to je ena glavnih točk nemškega narodno-socialističnega zunanje-političnega programa. Ta nakana ogroža v največji meri evropsko ravnovesje in evropski mir. Z uresničenjem te nakane bi bila ustvarjena velika nemška država 75 milijonov prebivalcev, ki bi potem svoje razširjevalne nagone hotela izvajati napram drugim sosednim državam. Tako stopa avstrijsko vprašanje iz svo-

jega ožjega okvira ter se razširja v evropsko vprašanje, to je, v zaključno vprašanje evropskega ravnotežja in evropskega miru.

Ni pa samo Nemčija, ki ogroža avstrijsko neodvisnost, z druge strani in z drugače pobarvanimi nameni prihaja Italija. Ako nastopa Italija proti An-schluszu (priključitvi Avstrije Nemčiji), dela to iz razlogov samoobrambe. Ako daje Italija Avstriji gospodarsko pomoč zlasti s tem, da je dosti na široko odprla svoje meje za uvoz avstrijskega blaga, ji je glavni nagib zato preprečitev omenjene priključitve, katera ji ni po godu. Sacro egoizmo (sveta sebičnost), ki vodi fašistično politiko, pa se ne zadovoljuje s tem uspehom, ki je bolj negativen (zanikalen), marveč hlepi in stremi dalje. Cilj, ki si ga je postavil, je pravcati protektorat (pokroviteljstvo) nad Avstrijo, kj naj bi bila osrednja postojanka za ureditev Podonavja po italijanski zamisli in zahtevi.

Ta italijanska stremljenja so vzbudila pozornost v sosednih državah zlasti sedaj, ko si Avstrijo osvaja Heimwehr, ki ima za italijanski fašizem stare in vedno bolj se osvežujoče simpatije. Nobena država Male antante, pa tudi ne Švica in Francija ne bi mogle odobriti nakane Italije, pretvoriti Avstrijo v nekako kolonijo Italije ter ustvariti nekak italijanski koridor od Alp do Karpatov. Razpoloženje, ki ga je povzročila italijanska ofenziva v Podonavju, mora biti za Italijo svarilo, naj preneha z reševanjem Podonavja zgolj po svojem receptu. Novi zunanji minister Francije Barthou je izjavil, da se končna ureditev podonavskega vprašanja ne bo izvršila brez sodelovanja in odobritve francoske vlade. Isto velja ter mora tem bolj veljati o državah Male antante, ki so kot obdonavske države še bolj zainteresirane na načinu, kako se bo podonavsko vprašanje rešilo. Neodvisnost Avstrije pa je bistveni pogoj za pravilno in zadovoljivo rešitev tega za srednjo in vzhodno Evropo velevažnega vprašanja.

ga je dobro, da zve tudi naše podeželsko ljudstvo, kaj je povedal ta gospod zanimivega in za ozdravljenje državnih financ za bodočnost koristnega. Bivši minister in poslanec Andra Stanič je govoril dve uri in je napovedal, da se bo bavil v svojem govoru z vprašanjem pogodb, ki jih je sklenil sedanji prom. minister z raznimi inozemskimi tvrdkami radi gradnje železniških prog v naši državi.

Razkritja g. A. Staniča.

Govornik je v uvodu naglasil, da so te pogodbe velikega pomena tudi v finančnem in političnem oziru, ker se z njimi zavezuje naša država, da v teku 12 let izplača tem inozemskim tvrdkam nad 2 milijardi in 100 milijonov dinarjev. Govornik obžaluje, da o teh vprašanjih ni mogel že preje govoriti, ker bi se bile te pogodbe sicer lahko preprečile. Na žalost ni imel na razpolago potrebnih podatkov. Pravilna rešitev tega vprašanja bo v tem, da se te pogodbe prometnega ministrstva z raznimi inozemskimi tvrdkami takoj razveljavijo. Zatem se obširno bavi z raznimi pogodbami, ki jih je sklenil prometni minister z raznimi inozemskimi tvrdkami za gradnjo železniških prog. Izjavlja, da so vse sklenjene na škodo države in nadaljuje: »Zaradi tega moram postaviti vprašanje: Koliko bi stalo državo, če bi dela izvršili z domačimi podjetji in kakšno škodo trpi država, da so se dela oddala inozemcem?« Tu navaja Stanič, da je oddelek za železniške kredite izdelal proračun, po katerih bi gradnja železnic z domačimi tvrdkami stala samo 1.023.000.000 Din. Če semkaj še prištejemo in primerjamo cene materiala in delovno moč pri nas, bi bila razlika v oddaji dela inozemcem in domačinom še ogromnejša. Zaradi del, od katerih ima država samo malo škodo, se bo kriza še povečala. Če bi vsa ta dela izvrševali naši domači podjetniki — je trdil Stanič — bi si država prihranila 800 milijonov dinarjev, za kolikoli je sedaj oškodovana. Od tega pa bi imeli korist naši obrtniki, delavci, industrija ter državne finance. »Te pogodbe«, je nadaljeval govornik, »so poleg materijalne škode prizadejale naši državi tudi veliko škodo na ugledu, kajti človek ima utis, da so bile te pogodbe predložene samo v podpis in da ni bilo druge strani, ki bi v interesu države preprečila sklenitev takih pogodb. S temi pogodbami pa se je kršila tudi ustava. Zakaj so bile sklenjene te pogodbe? Na to vprašanje ni niti naši javnosti, niti narodnemu predstavništvu dal prometni minister

V NAŠI DRŽAVI.

Zadnji teden je obravnavala narodna skupščina državni proračun. Nastopilo

je več govornikov, ki so opozarjali vlado, katere postavke bi bilo treba v proračunu skrčiti, omiliti in kako spraviti upravo v boljši tir. V proračunsko razpravo je posegel tudi bivši prometni minister Andra Stanič. Staničev govor je bil sprejet od celotne skupščine z navdušenim odobravanjem in radi te-